

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRPS/10/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

177/2011. (VI. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. január 4-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2011. június 22-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag és dr. Féja András testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A Testület – figyelemmel a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására – az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. január 4-én, postai úton küldte meg panaszát a Testületnek, amelyet 2011. január 8-án, valamint január 29-én írásban kiegészített.

Panaszában előadta, hogy gépjárművét – mivel forgalmi engedélye lejárt – 2010. december 20-án műszaki vizsgáztatás céljából E. városba vitte. Azért nem a lakóhelyéhez közelebb levő szervizbe ment, mert ott a szerelő nem tudta fogadni. A rendkívül hideg időben, a havas úton haladt a közlekedési szabályok betartásával, amikor egy rendőrautó hangjelzését bekapcsolva megállította egy zsúfolt buszmegálló előtt. A panaszos nagyon megalázkodónak tartotta a helyzetet, úgy érezte, hogy bűnözőként kezelik. Megjegyezte, hogy nem messze az út

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

túloldalán parkolók vannak, a rendőrök mégis E. város egyik legforgalmasabb helyén, a tömeg előtt állították meg. A panaszos próbálta bizonyítani, hogy a műszaki vizsgára megy, megmutatta annak a szerelőnek a névjegykártyáját, aki nem tudta fogadni, és kérte a rendőrt, hogy hívja fel. Kérte továbbá a rendőrt, hogy kövesse az E. városi szervizig, ott is megbizonyosodhat róla, hogy időpontja van műszaki vizsgára. A panaszos megjegyezte, hogy mellékútvonalon is eljuthatott volna a szervizig, ő azonban tiszta szándékkal a főúton haladt.

Az intézkedő rendőr már az okmányok átadása közben azt hangoztatta, hogy „a forgalmi engedélyét be fogom vonni!”, majd közölte a panaszossal, hogy a számítógépes lista alapján lejárt a műszaki vizsgálata. A panaszost nagyon megdöbbenette, hogy listával keresik Karácsony előtt a kis késéssel lejárt műszaki vizsgás gépjárműveket. Véleménye szerint ez indokolt gyorsajtásnál, vagy ittas vezetésnél, de igazságtalannak tartja jelen esetben, álláspontja szerint 20 nap türelmi időt kellene hagyni rossz útviszonyok, illetve betegség esetére.

A panaszos előadta, hogy gépkocsija 4 éves, 2011. január 13-ig érvényes zöld kártyával rendelkezik. Ő egyedül él, főleg orvoshoz és vásárláshoz használja a kocsit. Minimálbér alatti nyugdíjából nehéz fenntartania a gépkocsit, de egészségi állapota miatt szüksége van rá. A kocsit fenntartása érdekében inkább nem váltja ki minden gyógyszerét. Elmondta, hogy csonttritkulást állapítottak meg nála, és két kg-nál nem cipelhet nehezebb súlyt.

A panaszos álláspontja szerint a rendőrt kizárólag a bírságolás szándéka vezette. Elmondta, hogy az idegességtől remegett a keze, hányingere lett az erős fejfájástól, amit a rendőr arrogáns viselkedése váltott ki, az intézkedő rendőr azonban nem kérdezte meg, hogy jól érzi-e magát.

A panaszos megjegyezte, hogy vezetői engedélye érvényessége 2012. december 17-én jár le, az intézkedő rendőr azonban ezen okmány ellenőrzése közben is odavetette neki, hogy „No, ez is lejárt!”. A tévedéséért még elnézést sem kért. A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr siettetett az aláírásban, a panaszost nem tájékoztatta megfelelően, és nem hagyott neki időt az iratok elolvasására. A panaszos előadta, hogy csak a távollátó szemüvege volt nála, így nem is tudta elolvasni, amit alá kellett írnia.

A panaszos véleménye szerint a rendőröknek példát kellene mutatniuk az állampolgárok számára, H. megyében azonban nem megfelelően végzik a dolgukat. A panaszos a rendőrségen is panaszt tett, a jegyzőkönyvet 17 óra 40 perckor zárták le, ekkor már nem vihette a kocsiját szervizbe.

2) A panaszos 2010. december 21-én telefonon kereste meg a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: HMRFK) Közlekedésrendészeti Osztályát és kérte, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki. A HMRFK 2011. január 4-én megküldte a Testületnek a panaszos panaszbejelentéséről készült jegyzőkönyvet, valamint a telefonhívásáról készített feljegyzést.

A jegyzőkönyv szerint a panaszos E. városban, a Sz. úton vette észre, hogy mögötte egy szolgálati gépjármű halad, de mivel szabályosan közlekedett, ezzel nem foglalkozott. A B. úton haladt, amikor észlelte, hogy a szolgálati gépjármű a megkülönböztető fényjelzést működteti. Ekkor még tovább ment, mert véleménye szerint a fényjelzést sem jó helyen

alkalmazták a rendőrök, mivel ott sok gyalogos mozog és sűrű a forgalom, található ott két gyalogos-átkelőhely is, a panaszos ezekre koncentrált.

Később, a bíróság előtt észlelte a hangjelzést, és megállt, mert ekkor tudatosult benne, hogy őt akarják megállítani. Az út jobb oldalán, a bíróság előtt a buszok parkolóhelyére állt meg, itt állt meg mögötte a szolgálati gépjármű és jöttek oda hozzá a gépkocsiban ülő rendőrök. Véleménye szerint a megállítás helyét is rosszul választották meg, mert sok ember állt a buszmegállóban.

Az egyik rendőr arrogáns stílusban elkérte az iratait, a panaszos már ekkor jelezte neki, hogy lejárt a gépkocsi műszaki érvényessége, de azért megy az E. városi szervizbe, mert a M. települési szerelő nem tudta vállalni a jármű vizsgáztatását.

Az intézkedő rendőr lekezelően közölte vele, hogy a járműve műszaki érvényessége lejárt, és ezért a forgalmi engedélyt be fogja vonni. Ekkor a panaszos ismét közölte, hogy ezért viszi a gépjárművet a szervizbe, korábban pedig nem tudta az autót elvinni, mert lázas betegen feküdt otthon. A panaszos egyedül él, nincsen segítsége, ezért nem tudta a gépjármű műszaki vizsgáját korábban elintézni. Hozzátette, hogy a lakóhelye környékén nagyon rosszak az útviszonyok a téli időjárási körülmények miatt.

Ennek ellenére az intézkedő rendőr elvette a forgalmi engedélyt, és kiállított egy elismervényt, amit alá is íratott a panaszossal, valamint később aláíratott egy másik iratot is, amiről a panaszos nem is tudta, hogy pontosan micsoda. A panaszos nagyon zavart volt az intézkedés alatt, mert rosszul érintette, hogy becsületesen akart eljárni, és le akarta vizsgáztatni a gépjárművét, az intézkedő rendőr azonban ennek ellenére megbüntette, nem vette figyelembe a korábban a panaszos által már elmondott, véleménye szerint méltányolható indokokat.

A forgalmi engedély elvétele és az elismervény aláírása után a rendőrök beültek a szolgálati gépjárműbe, és tovább mentek. A panaszost annyira felzaklatta az intézkedés és az intézkedő rendőr hangneme, lekezelő viselkedése, hogy már nem is ment ki a szervizbe, hanem folyt a könnye, és elindult hazafelé. A panaszos leparkolt egy parkolóban, ahol körülbelül két óra hosszat gondolkozott a történeten, majd bement a rendőrségre panaszt tenni. 14 óra 10 perckor érkezett a rendőrségre, ahol másfél órát várt a kapitányságvezetőre.

A panaszos összességében kifogásolja a vele szemben intézkedő rendőr hangnemét és modorát. Felháborítónak tartja, hogy a rendőr a forgalmi engedély elvételével eltérítette a céljától, hogy levizsgáztassa a gépkocsiját. Kifogásolja továbbá a megállítási módját és helyét is. A panaszos véleménye szerint udvariasan megkérhette volna arra, hogy menjenek az út túlsó oldalán lévő parkolóba annak érdekében, hogy a panaszos ne érezze magát a buszmegállóban álló tömeg miatt megalázó helyzetben.

Kifogásolja azt is, hogy az intézkedő rendőr arrogánsan szólt akkor is, amikor aláíratta a panaszossal az elismervényt a forgalmi engedély átvételéről, és nem tájékoztatta, hogy mi lesz ennek a következménye. A panaszos előadta továbbá, hogy nem tudja, milyen papírt íratott alá még vele az intézkedő rendőr az elismervényen kívül. Állítása szerint nem olvastatta el vele azt, csak sürgette.

A panaszos előadta, hogy 15-18 éve vezet balesetmentesen, a közlekedési szabályokat betartja, és a panaszolt intézkedés az emberi méltósága sárba tiprása volt. Az intézkedés a közlegő karácsonyát is tönkretette. Annyira felzaklatta az egész intézkedés, hogy a meghallgatás során még az orra vére is eleredt.

Egyébként a közlekedési rendőrökben azért nincsen bizalma a panaszosnak, mert sok esetben látta azt, hogy nem intézkednek szabályszegések esetén. Véleménye szerint nem a nyugdíjasokkal kellene foglalkozniuk, hanem a súlyos szabálysértőkkel. Tapasztalata szerint nagyon sokan rendszám nélkül közlekednek, és rájuk mégsem „vadásznak” a rendőrök, csak a kisnyugdíjasokra.

3) A panaszos 2011. január 29-ei panasz-kiegészítése az alábbi releváns információkat tartalmazza.

A panaszos az E. Városi Bíróság épülete előtt észlelte, hogy a mögötte közlekedő szolgálati gépjármű fényjelzést használ, azonban – tekintettel arra, hogy ilyen helyzetben még nem volt – nem gondolta, hogy a hangjelzés neki szólhat. Az eljáró rendőr az intézkedés kezdetekor nem mutatkozott be a panaszosnak, panaszjogáról sem tájékoztatta.

Az intézkedést követően, 14 óra 10 perckor ért be az Egri Rendőrkapitányságra, ahol kb. egy óra várakozás után jegyzőkönyvezték a panaszát.

4) A panaszos a Testület munkatársával 2011. február 22-én folytatott telefonbeszélgetése során elmondta, hogy tiltakozik a panasznak az intézkedést fogyanatosító rendőri szervhez történő áttétele ellen, amennyiben a Testület az állapítja meg, hogy alapjogsértésre nem került sor, vagy csekély fokú alapjogsérelem állapítható meg.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A szabálysértési feljelentés szerint K. r. főörzsörmester, valamint S. r. törzsörmester 2010. december 20-án 10 óra 50 perckor E. városban, a B. úton közlekedtek, amikor arra lettek figyelmesek, hogy az előttük közlekedő {...}forgalmi rendszámú személygépkocsi hátsó hatósági jelzésén lévő műszaki érvényességet jelző matricán 2010. december hónap szerepel, ezért a gépkocsit vezető panaszost megállásra, majd igazolásra szólították fel. Az intézkedés megkezdése előtt a r. főörzsörmester a panaszossal közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, valamint az intézkedés okát. Az igazoltatás során megállapították, hogy a panaszos által vezetett személygépkocsi műszaki érvényessége 2010. december 5-én lejárt.

Ezt követően a r. főörzsörmester tájékoztatta a panaszost arról, hogy szabálysértést követett el, továbbá arról, hogy vele szemben feljelentést tesz, ezt a panaszos tudomásul vette. A panaszos forgalmi engedélyét elvették, azt a feljelentéshez mellékelték.

A panaszos az elmondottakat megértette és tudomásul vette, majd személyi körülményeire nézve nyilatkozott, a szabálysértést elismerte, és a nyilatkozatot aláírta. Az intézkedő

rendőrök a panaszost az országos körözési nyilvántartásban ellenőrizték, és megállapították, hogy abban nem szerepel.

2) Az intézkedést biztosító r. törzsőrmester jelentése szerint a panaszos 2010. december 20-án úgy vett részt személygépkocsijával a forgalomban, hogy annak műszaki érvényessége 2010. december 5-én lejárt. A panaszossal szemben fogantatosított intézkedés jogalapja a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 66. § (1) bekezdése, 84. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. § (1) bekezdés a) pontja volt.

A r. törzsőrmester elmondta, hogy a r. főtörzsőrmester az intézkedés megkezdése előtt az Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. § (1) bekezdés a) pontja, valamint (4) bekezdésben foglaltak alapján járt el, az intézkedés megkezdése előtt a panaszossal közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, beosztási helyét és az intézkedés okát. A r. törzsőrmester, mint járőrtárs az intézkedést biztosította. Az intézkedés befejezésekor a r. főtörzsőrmester tájékoztatta az intézkedés alá vont személyt a törvény szerinti panasz lehetőségéről. Közölte vele, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet az Egri Rendőrkapitányság vezetőjénél, vagy a Testületnél.

A r. törzsőrmester előadta, hogy az intézkedés során a panaszossal szemben kulturáltan viselkedtek, vele udvariatlan, arrogáns hangnemben nem beszéltek, őt emberi mivoltában sértő kijelentést nem tettek.

A panaszos a helyszínen a BM rendelet 78. § (3) bekezdésében foglalt okmányokkal nem rendelkezett. (A hivatkozott jogszabályhely szerint, ha az állandó forgalmi engedély műszaki érvényességi ideje lejárt, a Nemzeti Közlekedési Hatóság regionális igazgatóságának a műszaki vizsgáról szóló értesítése, vizsgahatározata, valamint berendelő határozata a jármű műszaki megvizsgálásának napjáig, de legfeljebb az érvényességi idő lejártát követő harminc napig – ezt követően pedig csak a vizsga napján –, jogosít a közúti forgalomban való részvételre.) A BM rendelet 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján a helyszínen a forgalmi engedélyt el kell venni, mérlegelési jogkörrel a rendelet értelmében a rendőr nem rendelkezik. Minden olyan vizsgaállomáson, ahol a Nemzeti Közlekedési Hatóság által műszaki vizsga elvégzése engedélyezett, a panaszosnak lehetősége lett volna a BM rendelet által előírt okmány beszerzésére.

A helyszínen az intézkedés időtartama alatt az intézkedést fogantatosító rendőrök nem észlelték, hogy a panaszos rosszul lett volna, rosszullétre nem hivatkozott, csak arra, hogy a gépkocsiját azért nem tudta korábban műszaki vizsgára vinni, mert tüdőgyulladása volt, illetve a hideg időre tekintettel inkább otthonában maradt.

A panaszos a helyszínen az általa vezetett és a tulajdonát képező személygépkocsira kiadott forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló elismervényt, továbbá a helyszínen kitöltött RK lapon történő adatszolgáltatására, és az általa elkövetett szabálysértés elkövetésére tett nyilatkozatot írta alá. Az intézkedés során a panaszos elolvasta, megértette, majd aláírta azon iratokat, amelyekről előzőleg a r. főtörzsőrmester szóban tájékoztatta.

Az intézkedést fogatosító K. r. főörzsörmester jelentése a r. örzsörmester jelentésével megegyezik, többletinformációt ahhoz képest nem tartalmaz.

3) A panasos igazoltatásáról kiállított RK lapon a panasos nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, személyazonosító igazolványának és vezetői engedélyének számát, a vezetői engedély kategóriáját, a panasos lakcímét, tartózkodási helyét, az elkövetés helyét és idejét, a panasos által vezetett személygépkocsi forgalmi rendszámát, típusát és a forgalmi engedély számát rögzítették. A panasos nyilatkozott továbbá családi állapotáról, foglalkozásáról, és havi bruttó jövedelméről. A panasos a szabálysértés elkövetését elismerte és az RK lapot aláírásával látta el.

4) A rendörség megküldte a panasos tulajdonában lévő gépjármű forgalmi engedélyének másolatát, amelyen látható, hogy a gépkocsi műszaki érvényességi ideje 2010. december 5-én lejárt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendörség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben fogatosított intézkedés jogszerűségét, a megállítás helyét és módját, az intézkedő rendörök hangnemét, valamint azt, hogy az intézkedő rendör lehetőséget biztosított-e a panasos számára az általa aláírt dokumentumok megismerésére.

A Testület megállapította, hogy a rendöri fellépés érintette a panasosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, valamint az 54. §-ában rögzített emberi méltósághoz való jogát.

1) A Testület először a panaszossal szemben fogatosított intézkedés jogszerűségét vizsgálta.

A panasos elmondta, hogy éppen a műszaki vizsgára tartott, mert 2010. december 20-ára kapott időpontot a szerviznél. Elmondta, hogy gépjárműve műszaki érvényessége 2010. december 5-én valóban lejárt, azonban egészségi állapota, valamint a rossz közlekedési viszonyok nem tették lehetővé, hogy korábban levizsgáztassa a gépkocsit. A panasos elmondása szerint az intézkedő rendör azt állította, hogy egy számítógépes lista alapján állapította meg, hogy lejárt a gépkocsi műszaki érvényessége.

A feljelentés azt tartalmazza, hogy az intézkedő rendörök 2010. december 20-án 10 óra 50 perckor E. városban, a B. úton közlekedtek, amikor arra lettek figyelmesek, hogy az előttük közlekedő személygépkocsi hátsó hatósági jelzésén lévő műszaki érvényességet jelző matricán 2010. december hónap szerepel, ezért a gépkocsit vezető panasost megállásra, majd igazolásra szólították fel. Az igazoltatás során megállapították, hogy a panasos által vezetett személygépkocsi műszaki érvényessége 2010. december 5-én lejárt.

A BM rendelet 66. § (1) bekezdése szerint az érvényesítő címke a rendszám táblán elhelyezett hatósági igazolás, amely a jármű műszaki alkalmasságának érvényességét jelzi. A címkét – a CD, a P és a Z betűjelű ideiglenes, valamint az E típusú különleges rendszám tábla kivételével

– valamennyi rendszámablán el kell helyezni. A BM rendelet 84. § (1) bekezdés c) pontja szerint a rendőr a forgalmi engedélyt, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt a helyszínen elveszi, ha a járművel érvénytelen forgalmi engedéllyel, ideiglenes forgalomban tartási engedéllyel, vagy hatósági jelzéssel, illetve műszaki érvényesség nélkül vettek részt a közúti forgalomban, illetve, ha a közlekedési hatóság műszaki vizsgálatra történő berendelésre vonatkozó jogerős határozatában foglaltaknak határidőben nem tettek eleget. A műszaki érvényességi idejének lejártát követően is lehetőség van a forgalomban való részvételre, ehhez azonban szükség van a BM rendelet 78. § (3) bekezdése szerinti okmány beszerzésére. A hivatkozott jogszabályhely szerint, ha az állandó forgalmi engedély műszaki érvényességi idő lejárt, a Nemzeti Közlekedési Hatóság regionális igazgatóságának a műszaki vizsgáról szóló értesítése, vizsgahatározata, valamint berendelő határozata a jármű műszaki megvizsgálásának napjáig, de legfeljebb az érvényességi idő lejártát követő harminc napig – ezt követően pedig csak a vizsga napján –, jogosít a közúti forgalomban való részvételre. A rendőrség állítása szerint a panaszos ilyen okmánnyal nem rendelkezett, pedig lehetősége lett volna azt bármely olyan vizsgaállomáson beszerezni, ahol a Nemzeti Közlekedési Hatóság vizsga elvégzését engedélyezi.

A KRESZ 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van. Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999 (XII. 28.) Korm. rend. 54. § (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg az, aki a közúti közlekedés szabályait ezen előírás megsértésével megszegi, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A műszaki érvényesség lejártá tekintetében tehát a panaszos és a rendőrség nyilatkozata egybehangzó volt, és az állításokat a forgalmi engedély másolata is alátámasztotta. Jelen esetben az eljáró rendőrök azt észlelték, hogy az előttük haladó gépjárműnek – tekintettel arra, hogy az intézkedés idején már a hónap második felében jártak – nagy eséllyel lejárt a műszaki érvényessége. Az Rtv. széles körben, arra okot adó körülmény hiányában is lehetőséget biztosít az eljáró rendőröknek arra, hogy a forgalomban részt vevő gépkocsik okmányait ellenőrizték, ehhez nem szükséges szabálysértés észlelése. Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint ugyanis a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Mivel a rendőri iratokból, valamint a panaszból is kiderül, hogy a panaszostól személyi igazolványán, valamint jogosítványán túl forgalmi engedélyét is elkérték az intézkedő rendőrök, a Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 44. § szerinti közlekedésrendészeti intézkedést foganatosítottak. Mivel pedig a közlekedésrendészeti intézkedés foganatosítására az Rtv. szerint a rendőröknek széles körben, külön indok nélkül is lehetőségük lett volna, a konkrét esetben azonban a műszaki érvényesség lejártának „gyanúja” alapján kezdeményeztek intézkedést, **a Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés jogszerű volt.**

2) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök elvették a forgalmi engedélyét, véleménye szerint az eljáró rendőrt kizárólag a bírságolás érdekelte. A panaszos elmondta,

hogy az intézkedő rendőröknek próbálta bizonyítani, hogy éppen műszaki vizsgára megy, megmutatta annak a szerelőnek a névjegykártyáját, aki nem tudta fogadni, és kérte a rendőrt, hogy hívja fel. Kérte továbbá, hogy kísérjék el az egri szervizig, mert ott is megbizonyosodhatnak róla, hogy időpontja van műszaki vizsgára. A panaszos megjegyezte, hogy mellékútvonalon is eljuthatott volna a szervizig, ő azonban tiszta szándékkal haladt a főúton. Álláspontja szerint nem indokolt azonnal elvenni a forgalmi engedélyt, hanem 20 nap türelmi időt kellene hagyni rossz útviszonyok, illetve betegség esetére.

Az intézkedő rendőr ezzel kapcsolatban jelentésében előadta, hogy a BM rendelet – fent hivatkozott – 84. § (1) bekezdés c) pontja szerint „a rendőr a forgalmi engedélyt, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt a helyszínen elveszi, ha a járművel érvénytelen forgalmi engedéllyel, ideiglenes forgalomban tartási engedéllyel, vagy hatósági jelzéssel, illetve műszaki érvényesség nélkül vettek részt a közúti forgalomban, illetve, ha a közlekedési hatóság műszaki vizsgálatra történő berendelésre vonatkozó jogerős határozatában foglaltaknak határidőben nem tettek eleget.” A hivatkozott rendelkezés kötelező erővel írja elő az eljáró rendőrnek a forgalmi engedély elvételét abban az esetben, ha észleli, hogy egy gépjármű műszaki érvényesség nélkül vesz részt a forgalomban.

Tekintettel arra, hogy a BM rendelet 84. § alapján a rendőrnek nincs mérlegelési jogköre a forgalmi engedély elvétele tekintetében, továbbá arra, hogy az Rtv. az intézkedő rendőrt felhatalmazza a forgalmi engedély elvételére, **a Testület megállapította, hogy a r. főtörzsőrmester jogszerűen járt el a forgalmi engedély elvétele kapcsán, ezért e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

3) A panaszos sérelmezte az intézkedő fiatal rendőr fenyegető, arrogáns hangnemét. Elmondása szerint az intézkedő rendőr azt kiabálta neki, hogy el fogja venni a forgalmi engedélyét, továbbá a még érvényes vezetői engedélyét ellenőrizve azt vetette oda a panaszosnak, hogy „No, ez is lejárt!”, és bocsánatot sem kért tévedéséért.

A rendőrségi iratok a fentiekkel kapcsolatban rögzítik, hogy az intézkedő r. törzsőrmester az intézkedés során a panaszossal szemben kulturáltan viselkedett, vele udvariatlan, arrogáns hangnemben nem beszélt, őt emberi mivoltában sértő kijelentést nem tett. Az intézkedés megkezdése előtt a r. főtörzsőrmester a panaszossal közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, valamint az intézkedés okát.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőr hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri jelentések egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület feloldani nem tudta, a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

4) A panaszos elmondása szerint az intézkedés során annyira felzaklatta magát, hogy rosszul lett, az eljáró rendőr azonban nem kérdezte meg, hogy jól van-e. Elmondta, hogy az idegességtől remegett a keze, erős fejfájása és hányingere is lett. Az intézkedés befejezése után az orra vére is eleredt.

A helyszínen az intézkedés időtartama alatt az intézkedést fogatosító rendőrök nem észlelték, hogy a panaszos rosszul lett volna, rosszul létre nem hivatkozott, csak arra, hogy a gépkocsiját azért nem tudta korábban műszaki vizsgára vinni, mert tüdőgyulladása volt, illetve a hideg időre tekintettel inkább otthonában maradt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A fenti rendelkezés előírja a rendőr számára, hogy segítséget nyújtson a rászorulóknak, kötelessége tehát szükség esetén mentőt hívni, amennyiben észleli, hogy valaki rosszul van. Jelen esetben azonban az intézkedő rendőrök azt állították, hogy nem vették észre, hogy a panaszos rosszul lett volna, és azt a panaszos sem jelezte nekik.

A Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri állítás közötti ellentétet, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét e tekintetben sem tudta megállapítani.

5) A panaszos sérelmezte a megállítási helyét és módját, álláspontja szerint nem lett volna szabad egy ilyen zsúfolt helyen megállítaniuk a rendőröknek. Volt a környéken egy nagy parkoló, véleménye szerint célszerűbb lett volna ott fogatosítani az intézkedést, így elkerülhető lett volna a panaszos megaláztatása.

A panaszos rendőrkapitányságon tett panasza tartalmazza, hogy már a Sz. úton észlelte, hogy szolgálati gépjármű halad mögötte, később azt is észre vette, hogy a szolgálati gépjármű fényjelzést használ, azonban nem gondolta, hogy a jelzés neki szól, ezért nem állt meg, csak akkor, amikor a rendőrök a szolgálati gépjármű hangjelzését is bekapcsolták. A megállásra Eger egy rendkívül forgalmas helyén került sor, ahol a panaszossal szemben nagy tömeg előtt jártak el, amit ő igen megalázóan érzett.

Sem a Rendőrségről szóló törvény, sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés fogatosításának helyével, és a megállítás módjával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy egy forgalmasabb helyen végzett intézkedés az

intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet. Ugyanakkor jelen esetben sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből nem derül ki az, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára megalázó, vagy kérte volna azt, hogy az intézkedést néhány méterrel távolabb végezzék. Az viszont kiderül a panaszos által elmondottakból, hogy a szolgálati gépjármű már hosszabb ideje a panaszos által vezetett gépjármű mögött haladt, fényjelzését is használta már egy ideje, a panaszos azonban nem állt meg, csak akkor, amikor már hangjelzést is adtak a rendőrök. Elképzelhető tehát, hogy ha a panaszos hamarabb, már a fényjelzés alkalmazásakor reagált volna, kevésbé forgalmas helyen foganatosították volna az intézkedést.

A megállítási módja tekintetében is egyezett a panaszosi és a rendőri előadás. A megállításra nem agresszíven került sor, az eljáró rendőrök a fokozatosságot is szem előtt tartva a hangjelzést csak azután alkalmazták, hogy a panaszos a fényjelzésre nem reagált.

A Testület a fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy a megállítási helye és módja tekintetében a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült.

6) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy nem volt lehetősége elolvasni azokat az iratokat, amelyeket vele aláíratnak, és a következményekről sem tájékoztatták.

A r. főtörzsőrmester jelentése szerint tájékoztatta a panaszost arról, hogy szabálysértést követett el, továbbá arról, hogy vele szemben feljelentést tesz, amit a panaszos tudomásul vett. A panaszos forgalmi engedélyét elvették, az erre vonatkozó elismervényt vele aláíratják. A panaszos az elmondottakat megértette, és tudomásul vette, majd személyi körülményeire nézve nyilatkozott, a szabálysértést elismerte, és a nyilatkozatot aláírta.

A forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló – a panaszos által átvett – elismervényen szerepel, hogy az átvételi elismervény nem jogosít járművezetésre, azzal a járművel, ami közvetlen veszéllyel nem jár, a közúti forgalomban lakóhelyig, vagy a telephelyig lehet közlekedni. A helyszínen elvett forgalmi engedélyt a hatóság három napon belül megküldi az üzemeltető lakóhelye szerint illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak.

a) Az iratok elolvasásával kapcsolatban a Testület előadja, hogy az Rtv. 24. § rendelkezik a rendőr segítségnyújtási kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. Amennyiben a panaszos jelzi tehát, hogy az aláírandó dokumentumok elolvasásával nehézségei vannak, kötelessége annak teljes tartalmát a panaszos számára ismertetni, illetve a panaszos ezen problémáját valamilyen módon az iratokra feljegyezni, hogy az később visszakövethető legyen.

Tekintettel azonban arra, hogy a konkrét esetben sem a rendőri iratok, sem pedig a panasz nem számol be arról, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy nehézségei vannak az aláírandó iratok elolvasásával, a Testület úgy foglalt állást, hogy e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) Az Rtv. fent idézett 24. §-a alapján az eljáró rendőr kötelessége az intézkedés alá vontatni a forgalmi engedély elvételének következményeiről is tájékoztatni. Az elvételről szóló elismervény ugyan tartalmaz egy írásbeli tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy hogyan

használhatja a panaszos a forgalmi engedély nélkül gépkocsit a forgalomban, illetve arról, hogy mi lesz az elvett forgalmi engedély sorsa. A tekintetben azonban, hogy ez a tájékoztatás szóban is elhangzott-e, egymásnak ellentmondóak az állítások, videó-, vagy hangfelvétel pedig nem áll a Testület részére a kérdés tisztázására.

A Testület nem tudta megnyugtatóan feloldani a panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentmondását, ezért a tájékoztatás tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem tudta megállapítani.

7) A Testület megvizsgálta a rendőrség által megküldött iratokat, és megállapította, hogy a panaszos igazoltató lapján számos személyes adat mellett szerepel a szabálysértés elkövetésének helye és ideje, a formanyomtatvány „cselekmény rövid leírása” című pontja azonban teljesen üresen maradt. Nem jelölték meg az eljáró rendőrök az igazoltató lapon a szabálysértés pontos jogalapját, még azt sem jegyezték fel a rovatban, hogy erről a panaszost szóban tájékoztatták volna. Ugyanakkor az igazoltató lap hátoldalán a panaszossal aláíratták, hogy a szabálysértés elkövetését elismeri.

Az intézkedő rendőrök tehát nyilatkoztatták a panaszost, aki a szabálysértés elkövetését elismerte, a pontos szabálysértési alakzatot azonban nem jelölték meg az általa aláírt dokumentumon. A Testület ezt a mulasztást általánosságban rendkívül aggályosnak találja, hiszen annak következtében adott esetben az a helyzet is előállhat, hogy utólag más szabálysértési alakzat kerül a panaszos által aláírt iratra, mint amelynek vonatkozásában a felelősségét elismerte. A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a szabálysértési magatartás megjelölésének elmulasztása az érintett tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmeként értékelendő.

Ugyanakkor – mivel a konkrét esetben a panaszos kézhez kapta a forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló elismervényt, amely utal a szabálysértés jellegére, továbbá nem merült fel, hogy az eljárás ne a panaszos által is tudottan és elismerten elkövetett szabálysértésre nézve indult volna – a Testület úgy ítélte meg, hogy a jogsértéssel okozott érdeksérelem nem érte le a súlyosságnak azt a fokát, amelyre tekintettel az állásfoglalást az országos főkapitánynak kellene megküldeni.

IV.

A Testület megítélése szerint jogszerű volt a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés, és nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a forgalmi engedély elvétele miatt. Az intézkedő rendőr hangneme tekintetében az egymásnak ellentmondó állítások miatt a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani. A Testület úgy foglalt állást, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a megállítás helye és módja tekintetében, továbbá a tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy – állítása szerint – nem tudta elolvasni az általa aláírt dokumentumokat. Nem volt megállapítható továbbá a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a következményekről való tájékoztatás tekintetében sem. Sérült azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy egy olyan iraton ismertették el vele a szabálysértést, amelyen magát konkrét szabálysértést nem jelölték meg az intézkedő rendőrök.

Mivel azonban a fenti sérelem a Testület megítélése nem éri el a súlyosság azon fokát, amely indokoltta teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ugyanakkor a panaszos az intézkedést fogyanatosító rendőri szervhez való áttétel ellen tiltakozott, ezért a Testületnek az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az eljárást meg kellett szüntetnie.

Budapest, 2011. június 22.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag